

տեսնուին պատուաւար ընտանիքներու գաւազաններ: Այս տղաքը ինչ ընկու համար կուգան այս տեղունքը: Զբօսնելու համար: Ինչ հեղուկներ: Մէկըն ընենք առողջապահական տեսակէտով այս պատանիներուն մէջ եղած վնասները, ապա այն ինչ համ կայ այդ տեղերը, ուր չնորհքով երկտասարդ մը պէտք է միմիայն յօրանջել այդ ամենամիջակ ստորնութիւններուն ու թեթեւադիմութիւններուն մէջ: Արդ, կարելի չէ երեւակայել թէ քան կամ յետոյ տարի ետք ալ մարդիկ նորէն այս միեւնոյն աստիճանին վերայ պիտի գտնուին, առանց աւելի առաջ գիտելու: Անշուշտ պիտի յառաջդիմեն, և այն ատեն պիտի հասկնան թէ Բարեկենդանին մասքէ ըլլալը և ժողովրդական պարահանդէսները երթալը բաւական աստիճանական մըն է, և այն ժամանակ ալ ո՛չ մասքէ պիտի տեսնուի, ո՛չ ալ պարահանդէս, որով պիտի իրականանայ մեր բարեկամին գուշակութիւնը թէ՛

— Ըլլալիքը շատ պարզ է. այն ատեն Բարեկենդանին ալ ո՛չ պարահանդէս պիտի ըլլայ, ո՛չ ալ մասխարա:

— Չկարծե՞ք թէ այդ տղերքը զորոք մարդատեսաց մըն է: Ընդհակառակն նմաններու շատ կը սիրեմ, և մանաւանդ զքօսանքները: Սակայն, ըստ իս և ըստ տրամաբանութեան, մասքէ ըլլալու մէջ շատ մեծ անուշութիւն մը չկայ: Եւ արդէն դէպքերն ալ մեր ըսածները կը հաստատեն: Մեր հայրերը կը յիշեն թէ ասկէ քառորդ դար առաջ Բարեկենդանը շատ աւելի փայլուն կ'ըլլար. Բարեկենդանին եղանակին մէջ փողոցները միայն մասքէ կը տեսնուէր. պարահանդէսները շատ աւելի ոգեւորած կ'ըլլային: Սակայն հիմա՛ շատ պարահանդէսները շատ մարած են և մասքները շատ ցանցաւ: Եւ արդէն առանց այնչափ հեռուներն ալ երթալու, շատ աղէկ կը յիշեմ թէ ասկէ հինգ տարի առաջ Բարեկենդանին փողոցները շատ աւելի գիտակաւորներ կային, մինչ այս տարի բաղդատաբար շատ աւելի քիչ էին:

Ուրեմն մարդիկ երթալով կը լրջանան, ուրախաւիթ երեւոյթ:

ՐԱՐԱՅԻ

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՃԱԲՕՆԻԱ ՍՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Սոն կիւնելըտէ ալընան թէկէկրաֆնաւ մէլը՝ աշխարհ հարպը վէ թէֆէրուաթընը իշդահէ քեաֆի մայիւմաթը հալի օլտուգարընտան, զիյրտէ տէրծ ու պէնան իտէրիզ:

Շանկայ 23 փետր. — Մանչուր նամ Բուս հարպ սէֆինէսինին՝ պիթարաֆ պուլունան Շանկայ լիմանը նը թէքը իթմէսի դարթանընա իթթար օլունաղը հարաէ. տինէմէտիկինտէն, պու մէսէլէնին ֆաւլ ու թէսփիէսի վըմընտա Եանկէքեանկտան կէլմէքտէ օլան 2 զըթա 2ին զըուա. զէօրիւնին եարըն պուրաեա կէլմէսինէ պէքէմէքտէ պուլունաղընընը Աժտան Րիթէր պէնան իյլէմէքտէ տիր:

Բարիզ. — Րիթիւնթ իտիւրիկինէ կէօրէ, Թրանսա հիւքիւմէթի, Բուսիանըն հիսապընտ օլարադ, Շիլի հիւքիւմէթիւնտէն 2 զըրհը, 6 զըուա. զէօր, 11 թօրթիտօ քէչէր, 6 թօրթիտօ թաթիւպ իտիւր իլէ 24 թօրթիտօ սոթըն ալմըն տըր:

Լօնտրա. — Ինկիլթէրա գրալընըն դապուլ իթտիւրմէք թէչէպպիւսիւնտէ պուլունաղըն հաքէմ թէքըլիֆաթընը Բուսիա իմքէրաթօրընա թէպլիզ իշին Բուսիանըն Լօնտրա սէֆիլիւնին Բէթրէսպուրկա կիթտիկի ըրիւանէթ օլունաղըն:

Բարիզ. — Կէչէն կիւն պօրսատա հիւքմ իտէն հիւսնի թէմայիւլաթի պու կիւն տահա զիւտտէ թադվի. եէթ քէսպ իթտիկինտէն, ումում ֆօնտօլարըն ֆիւտաթարը խայլիճէ եիւքսէլմիշ տիր:

Սէուլտան ալընան թէկէկրաֆնաւ մէլէրէ նէգարէն, Գօրէա հարպիէ նա. զըլը մահքիւմ օլմուշ, վէ իտամ իտիւրմիշ տիր:

Վիէննա. — Բուս տօնանմաղը, ֆէնինի հարպէա պաղը հարաքեաթ իճրապըլլա կէրի չէթլմէքտէ տիր:

Բէթրէսպուրկ 24 փետր. — Պուկիւնքի թարիպէ Բօրթ-Արթիւրտէն ալընան պիւր թէկէկրաֆա կէօրէ, Բուսար՝ ճաքօն տօնանմաղը թարաֆընտան Բօրթ-Արթիւրտէ գարըն վուգու ոլուան եէնի պիւր հիւճուլը տէֆի իթմիշլը տիր: Պու թէկէկրաֆնամէտէ, ճաքօնըն 4 զըրհըլը վէ 2նադ. լիւնէ սէֆինէսինին զարգ օլտուղը, վէ Բէթվիզան նամ Բուս զըրհըլընըն չայեանը թագաիր պիւր սուրէթտէ հարպ իյլէտիկի պէնան զըլընմըն տըր:

Ճաքօնըն հուգուգը պէնի էլ տիւնէլէ մուխարիֆ հարաքեաթմա պուլունաղընտան չիքեանէթ իթմէքիւքէ, գօթմ Լամաթօրֆ թարաֆընտան տէվլէթլէրէ կէնտէրիլմիշ օլան թահրիւթըն ումուլիտէ, ճաքօնըն, պիթարաֆ գարաճաղըն իրան իթմիշ օլտուղը Գօրէա մէմաիլքինէ՝ մուհա. ըէպէ պաշաւաղտան էվլէլ ասքէր չըգարմըն օլտուղը պէնան իտիւրթէտէն սօնրա, փետր, 8 տէ ճաքօնիւնըն՝ մէմուրիլիլ լաղըմէլքի, զալթ միւ. նաւէպաթմաթան խապէրտար իթմէքսիլքին պիթարաֆ օլան 2մուլթօ լիմանըն հիւճուլ իթտիկինտէն, վէ մուհարէպէլէ պաշաւաղտան էվլէլ Բուսիա թիւճնար սէֆինէլէրինին թուլթուլաղընտան, վէ ճաքօնըլա. ըրն՝ գալաթի պիթարաֆի խիւա. ֆընա օլարադ, Գօրէայըն ատէթա քէնտի հիւքմէլքի ալթընտա տտա իտիւր, պիւր թագըմ թէհտիւտաթմա պուլունաղըլարընտան պահա օլունմըն տըր:

Բարիզ. — Բէթրէսպուրկտան չէ. քիւնէ պիւր թէկէկրաֆա կէօրէ, Բուսիա իլէ ինկիլթէրա արապընտաթի միւնաթպաթմ Թիպէթ մէսէլէսինտէն տօլայը կէրիլինիք քէչտա իթմիշ տիր: — ճաքօնիւ տօնանմաղըն Բօրթ-Արթիւր ճիւլարընտա 4 Բուս զըրհըլընը, թայֆալարըլլա պիւրիքտէ թուլթուլաղընտա տայիւր «Տէլիլի Թէկէկրաֆըն նաւաղաքիտէն ալաղըն մայիւմաթ թասաթիգ օլունմաղըն տըր: — Պէրլինտէն իշար օլունաղընա կէօրիւ, պիւր գաչ եիւզ Գաղաղ ասքէրի՝ Գօրէաեա կիւրէրէք, թէկէկրաֆ իտաթ. լարընք քէսմիշլէր տիր:

Բարիզ. — Խարիճիէ նէգարէթիւնէ կէլէն պիւր թէկէկրաֆա, տիւն ճաքօնըլարըն Բօրթ-Արթիւր էօնիւնտէ տիւշար օլտուգարըն մուլաֆիթադըլ. եէթսիլքիք թասաթիգ օլունմըն տըր:

Բէթրէսպուրկ. — Տիւն ճաքօնըլար, Բօրթ-Արթիւր լիմանըն 4 վա. քօր կիւրթիւմէք չալընըլար տըր: Պու վաքօրար՝ իտաթարթա սէպէ. պիլիւթթ վէրմէքսիլքին իքիսի գուլմա օլմուլմըն, տիկէր իքիսի պաթմըն վէ պուլարա ընֆադաթ իտէն իքի թօրթիւթ վաքօրը Բուսար թարաֆընտան մահլ իտիւրմիշ տիր:

Վէյհայլէյ. — ճաքօնըն 4 զըրհըլըն վէ 9 զըրադէօրիւ չարգա տօղ:

Բու կիւրէրէք, պուրտան կէչմիշլէր տիր:

Շանկայ. — Գօրէատան ալընան թէկէկրաֆա կէօրէ, 30,000 քիւլիլք պիւր ճաքօն օրտուլը 2էմուլքօտա գարաեա չըգմըն, վէ Սէուլիլէ Բիթօնկ-Եանկ արապընտա ետեղմըն տըր: Պուգլար սէպէպլիլ Գօրէա եօլլարըն պիւլիլք պիւր զըմըն գա. եէթ ֆէնա օլուպ, էրգադ վէ մու. հիւմաթմ՝ քէմալը միւշքիւլթիւ նաղ օլունապիլմէքտէ տիր:

Լօնտրա. — Թօքիօտան կէլէն պիւր թէկէկրաֆա կէօրէ, Անչուտա պուլունան Բուս միւֆրիլէլէրի, Թիւնկ. Եանկա տօղըն իլէրէմէքէ հաղըրլարնեօլար: Սէուլտան հարէքէթ իտէն ճաքօնըլար տաթի մէվլըր մէլքիւքիւք տօղըն եիւրիւքօլար:

Վօսիւնկ լիմանընտա պուլունան Մանչուր նամ Բուս կանպօթըլլա պիւր ճաքօն սէֆինէսինին պուլար սէպէպիլլէ մէլքիւք լիմանտան մուֆարա. գաթ իտէմէտիքլէրի՝ Շանկայտան ալընան պիւր թէկէկրաֆնամէքտէ պիւր տիւրիլէքօր:

Վիէննա. — Ագսաի Շարգտա Բուսիա մէքէքի հիւքիւմէթի՝ Խարպիւնէ վէ օրաուկեահը՝ Գուանկ-Չէնկ-Ցէյէ նաղ օլունմըն տըր:

Բէթրէսպուրկ. — Բուսիա հիւքիւմէթի, Վարիակ վէ Գօրիւք նամ Բուս հարպ սէֆինէլէրինին զապիլթան վէ թայֆալարընտա՝ Բօրթ-Արթիւրտէ պուլունան ինկիլիք զըուա. զէօրիւ թարաֆընտան իտիւրէն մու. վէնէթտէն տօլաեք ինկիլթէրըտա թէչէքըլարթըն սամիմանէսինի պէ. եան իյլէմիշ տիր:

Բէթրէսպուրկ 25 փետր. — Ամիր. Ալէքսիւքիւք կէլէն պիւր թէկէկրաֆ. նամէտէ տէնիլէքօր քիւ, «Տիւլմէն, թօրթիլ սէֆինէլէրիլլէ Բէթվիզան զըրհըլընա հիւճուլթիլմէք վէ Բօրթ-Արթիւր լիմանըն պօղաղընա վա. քօլար պաթըրմադ իշին եէնի պիւր թէչէպպիւստէ պուլունմըն տըր: Պու. նըն իւզըրինէ Բէթվիզան զըրհըլըն վէ իթթիլքեաթար թօր ամէչինէ պաշալաղըլար տըր: Պունարըն ամէչի 2 ճաքօն վաքօրըն մահլ իթմիշ տիր: Վաքօրարտան պիւրիւթ՝ ֆէնէր ճիւլարընտա քարա իւզէրինէ տիւշմիւշ, վէ իլիւնիսի տէ Զօլթօյ տաղընա զընընտա գարգ օլմըն տըր: Տիւլմէնէ գարըն իճրա օլունան թօր ամիշ, վէ սապահա գատար տէվամ իթմիշ, վէ սապահա իքի պաթմըն վաքօր կէօրիլթիւկի կիպի, սէքիլ ճաքօնիւ թօրթիլ սէֆինէլէրինին տէ ալըլա տօղըն ֆիւրար իյլէտիքլէրի միւշահէտէ իտիւրմիշ տիր: Ղարգ օլան ճաքօն սէֆինէլէրինին պիւր զըմ թայֆաթը պաթմըն, վէ տիկէր գըւ. միւնըն տա, տիւլմէն թօրթիլ սէֆինէլէրի թարաֆընտան գուրթարընաղըն մաղնուս պուլունմըն տըր: Լիմանըն խարիճի գըմմընտա ճաքօն վաքօրա. ըրնըն պիւրի՝ էլան եանընք, վէ տէնիլ իւզըրինտէ թօրթիլլէրին եիւլթիւկի կէօրիլթիւքօր: Ամիրալ Ալէքսիւքի՝ պու հիւճուլտա տիւլմէնին մուլաֆիթադ օլումամաղընտա քիւլէքի՝ իս. թիւքեաթարըն մուգալթիւթիւնէ վէ Բէթվիզան զըրհըլընըն իճրա իյլէտիկի չիտաթթիլ վէ միւհասիթ ամիւշէ ամիլք իտիւր:

Բարիզ. — Բուսիանըն Վլաթի. վաթմադ տօնանմաղըն մէճնուլ պիւր թարաֆա միւլթվէմէճիւհէն հարէքէթ իթտիկի՝ չէհրի մէքըլարտէն եաղըլթօր:

Բարիզ. — Բուսիանըն Բարիզտէ եէնի պիւր իթթիլքաղ աղա իտէճէ. կիւն տար չայի օլան ըրիւանէթլէր թէքիլ օլունաղըն — Բուսիա տէվլէթի, խաղինէ մէվլմուլըն ուղըն միւտտէթ քիթայէթ իտէճէք տէրէ. ճէտէ օլունաղըն պէնան իյլէմիշ տիր:

Բարիզ. — Գօրէատա գարաթա պիւր մուհարէպէ վուգուլինէ պէքէմէքտէ օլտուղըն՝ Սէուլտան ալընան պիւր թէկէկրաֆնամէքտէ իշար զըլընմըն տըր:

Բէթրէսպուրկտան չէ. քիւնէ պիւր թէկէկրաֆա կէօրէ, 23 զըթա ճաքօնիւ հարպ սէֆինէլէրինին Բօրթ-Արթիւրտէ կէլմիշ օլտուգարընը, պօսպարաթմանա թէքթար պաշալաղընըն վէ մուհարէպէնին տէվամ իթմէքտէ օլտուղընը նօվօթի զաղէթտար եաղընք:

Բէթրէսպուրկ. — (Բէսմի.) Էրքեանը հարպիլէ ըլիսի ժէն. Բիլլիկ՝ պու կիւնքի թարիլլէ Բօրթ-Արթիւր. տէն ամիւթէքի թէկէկրաֆնամէքտէ քէչիտէ իթմիշ տիր: «Ճաքօնըլար, տա. պահ սաթաթ պիւրտէն իւլէ գատար Բօրթ-Արթիւր իւլէրինէ եէնիտէն հիւճուլ թէմէքտէ թէչէպպիւս իթմիւլէր իտէ տէ, պիւլթիւն իտաթ իւլէ գէրիտէ տէֆ իտիւրմիշլէր տիր:

Բարիզ. — Բէթրէսպուրկտան Ա. ժանա Հալաթա չէ. քիւնէ պիւր թէկէկրաֆնամէքտէ պիւր վէճիլ ամիլ եաղըլմըն տըր: «Բուսիանըն եէնի պիւր իտաթիլքաղ աղա իտէճէլինէ տայիլ տէվէրան իտէն չայիալար՝ մէնպար մէվուտ տոն գաթիլին թէքիլ օլունաղըն: Մուհարէպէնին մէտարիֆիլնէ գատար չօղ օլտա, խաղինէլ տէվլէթին հարըլթըն չիմալիլք պունա քիւ. ֆաթէթ իթտիկինտէն, եաղընտա իս. թիլքաղ աղա օլունաղընա տայիլ սէօղ եօղ տըր:

Լօնտրա 26. — Լօրտար մէճիւսինտէ, պահիլլէ նաղըլը լօրտ Սէլպօրն՝ Արթմիլին ճիւմարիլթիլթիւնտէն սաթմըն տըր: Նիլին վէ Գաղաղա նամ իքի եէնի գրուաղէօրիւն՝ ինկիլիլ պալարաղըն վէ գօմանտաղըն ալթընտա ճէնօպտան հարէքէթ իթտիլքէրիլթէ տայիլ չըգան չայիալարըն թէքիլ օլմիւշ, վէ ճաքօնըլարըն՝ Վէյհայլէյլ՝ քէնտիլէրինէ էսիւլ հարաքեաթ իթթիլքաղ իտէրէք, օրտաթ իթթիլքաթ իթտիլքէրինէ տայիլ օլան չայեանըն տաղըլըն վէ պէտիւա. հանէ օլտաղըն սէօլլէմիշ տիր:

Սէուլ. — Գօրէատա գարաթա պիւր մուհարէպէ վուգուլինէ պէքէմէքտէ օլտուղըն՝ Սէուլտան ալընան պիւր թէկէկրաֆնամէքտէ իշար զըլընմըն տըր:

Բօրթ-Արթիւրտէն ալընան թէկէկրաֆնամէքտէ՝ ճաքօնըլարըն հիւճուլթըն թասաթիգ իտիւրթար իտէ տէ, տիւշար օլտուգարըն զարարը թայ. եին թէմէքօլար:

Բէթրէսպուրկ. — Ամիրալ Ալէքսիւքի՝ Մանչուրի էհալիսինէ իթթապէն նէլը իթտիկի պիւր պէնանտա մէտէ, 2ին էլզընտընը մահլ իթմէք իշին Բուս ասաթիլլէն մուլթէ. նէթ թէմէլէրինի թալիլլէ իթմիշ տիր:

Բարիզ. — Բուսիանըն Վլաթի. վաթմադ տօնանմաղըն մէճնուլ պիւր թարաֆա միւլթվէմէճիւհէն հարէքէթ իթտիկի՝ չէհրի մէքըլարտէն եաղըլթօր:

Լօնտրա. — Թօքիօտան իշար օլունաղընա կէօրէ, պիւր օլ ճաքօն տա. քէրի՝ Վլաթիլթիլթիլթիլ ճէնուլ թասաթընտա քեալին Բուսիլլէ չըգմըն տըր:

Բարիզ. — Բուսիանըն Բարիզտէ եէնի պիւր իթթիլքաղ աղա իտէճէ. կիւն տար չայի օլան ըրիւանէթլէր թէքիլ օլունաղըն — Բուսիա տէվլէթի, խաղինէ մէվլմուլըն ուղըն միւտտէթ քիթայէթ իտէճէք տէրէ. ճէտէ օլունաղըն պէնան իյլէմիշ տիր:

